KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 29. oktober 1982

vedrørende en procedure i medfør af EØF-traktatens artikel 85 (IV/30.517 — Amersham Buchler)

(Den engelske og den tyske tekst er de eneste autentiske)

(82/742/EØF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 85,

under henvisning til Rådets forordning nr. 17 af 6. februar 1962 [1], særlig artikel 6 og 8,

under henvisning til anmeldelse og anmodning om negativattest indgivet til Kommissionen den 21. december 1981 af Amersham International Ltd på dette selskabs og Buchler GmbH's vegne vedrørende oprettelse af et fællesforetagende,

under henvisning til offentliggørelse af anmeldelsen i hovedtræk [2] i medfør af artikel 19, stk. 3, i forordning nr. 17, hvortil Kommissionen ikke modtog nogen bemærkninger fra tredjemand,

under henvisning til udtalelse af 7. september 1982 fra Det rådgivende Udvalg for Monopol- og Kartelspørgsmål i henhold til artikel 10 i forordning nr. 17, og

ud fra følgende betragtninger:

I. FAKTISKE OMSTÆNDIGHEDER

A. AFTALERNE

1. Den 21. december 1981 anmeldte det engelske selskab, Amersham International Ltd (»Amersham«) følgende aftaler:

   1. Amersham Buchler GmbH & Co KG's selskabskontrakt af 16. august 1971, afløst af Amersham Buchler GmbH & Co KG's selskabskontrakt af 29. november 1974;

   2. Amersham Buchler GmbH's selskabskontrakt af 16. august 1971, som ændret den 20. december 1971, og afløst af Amersham Buchler GmbH's selskabskontrakt af 18. december 1972;

   3. Aftale mellem Buchler & Co og Amersham Buchler GmbH & Co KG af 13. oktober 1971, afløst af aftalen mellem The Radiochemical Centre Ltd (»TRC Ltd«), The Radiochemical Centre GmbH (»TRC GmbH«), Buchler & Co KG og Amersham Buchler GmbH & Co KG af 20. december 1978; og

   4. Eneforhandlingsaftalen mellem The Radiochemical Centre Ltd og Amersham Buchler GmbH & Co KG af 20. december 1978.

   Aftalerne under 1. og 2. blev indgået med henblik på oprettelse af et fællesforetagende under betegnelsen Amersham Buchler GmbH & Co KG med Amersham Buchler GmbH som komplementar.

   Aftalerne under 3. går ud på, at fællesforetagendet skal overtage Buchlers virksomhed vedrørende radioaktive produkter, og at det skal have overdraget know-how og ekspertise fra Amersham og Buchler. Ved aftalen under 4. udnævnes fællesforetagendet til Amershams eneforhandler i Forbundsrepublikken Tyskland, inklusive Vestberlin.

   Med hensyn til disse anmodede Amersham Kommissionen om en negativattest, subsidiært en dispensation i medfør af artikel 85, stk. 3.

2. Fællesforetagendet blev oprettet i fællesskab af

   a) TRC GmbH, der er et af Amersham (tidligere TRC Ltd) 100 % ejet datterselskab, og

   b) Buchler GmbH (tidligere Buchler GmbH & Co KG).

   TRC GmbH og Buchler ejer henholdsvis 60 % og 40 % af fællesforetagendes kapital. Formålet med aftalerne er at oprette et fællesforetagende til fremstilling og markedsføring af radioaktive stoffer og produkter, navnlig radiokemiske produkter til forskningsformål, radiofarmaceutiske produkter samt strålekilder.

[1] EFT nr. 13 af 21. 2. 1962, s. 204/62.
[2] EFT nr. C 110 af 1. 5. 1982, s. 3.

Det bestemmes i aftalerne, at stifterne ikke må konkurrere med fællesforetagendet. Såfremt en konkurrent opnår kontrol med en af parternes selskaber, kan den anden part kræve, at førstnævnte trækker sig ud af fællesforetagendet.

3. Før Amersham (dengang The Radiochemical Centre) indgik disse aftaler, fungerede selskabet som en handelsafdeling under United Kingdom Atomic Energy Authority (UKAEA) (et statskontrolleret organ), hvor det varetog forskning, udvikling, fremstilling, anvendelse og fjernelse af radioisotoper. I 1971 blev UKAEAs handelsmæssige virksomhed vedrørende radioisotoper overdraget til et nyligt oprettet selskab, The Radiochemical Centre Ltd (TRC Ltd), som senere skiftede navn til Amersham International Ltd. UKAEA sikrede TRC Ltd adgang til sine kernefaciliteter og gav TRC Ltd ret til at optræde som handelsagent i forbindelse med de radioaktive produkter, der hidrørte fra UKAEA's anlæg, og som kunne udnyttes kommercielt.

Buchler havde været Amershams eneforhandler i Forbundsrepublikken Tyskland siden 1960. Oprindelig havde Buchler fremstillet radioaktive kilder på grundlag af naturligt forekommende radioaktive stoffer, navnlig radium. Endvidere har selskabet bl.a. fremstillet og fremstiller stadig udstyr til strålingsbeskyttelse, bestrålingsanlæg til medicinske formål og til forsknings- og erhvervsformål samt kinidinsalte og kinidin.

4. I 1971 vedtog Amersham (dengang TRC Ltd) og Buchler at oprette Amersham Buchler GmbH & Co KG. Buchler overdrog sin virksomhed vedrørende radioaktive produkter til fællesforetagendet, men varetog stadig selv sin øvrige produktion.

Fællesforetagendet har som hovedopgave at afsætte Amershams produkter i Tyskland. Det skal sikre en så høj sikkerhedsstandard i forbindelse med transport og oplagring, som håndtering af radioaktive produkter kræver. Desuden skal fællesforetagendet i vid udstrækning varetage fjernelsen af det radioaktive affald, som de fleste kunder ellers ikke kan skaffe af vejen. Amersham sælger sine produkter i andre medlemsstater gennem andre forhandlere.

B. MARKEDET

5. Amersham Buchler samlede salg i regnskabsåret 1980/81 beløber sig til... (1). Dette udgør en skønnet andel af det tyske marked for radioaktive produkter på 17,8 %, medens hele markedet beløbsmæssigt ansættes til ..... Amersham Buchlers største konkurrenter på dette marked er ..... og ..... med skønsmæssige markedsandele på henholdsvis 13,5 %, 11,5 % og 11,3 %. De resterende 45,9 % er fordelt på mere end 17 andre selskaber.

II. RETLIG VURDERING

A. ANVENDELSE AF ARTIKEL 85, STK. 1

6. De af Amersham anmeldte aftaler har til formål eller til følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for Fællesmarkedet. Forbundet i artikel 85, stk. 1, kan imidlertid erklæres uanvendeligt i dette tilfælde i medfør af artikel 85, stk. 3.

7. Aftalerne om oprettelse af fællesforetagendet falder ind under artikel 85, stk. 1, fordi de begrænser konkurrencen mellem Amersham og Buchler. Før 1971 havde disse virksomheder været konkurrenter, om end ikke inden for alle deres respektive produkter. Amersham fremstillede en lang række radioaktive produkter, herunder radiofarmaceutiske produkter, kemiske reagenter, radiokemiske produkter og strålekilder hidrørende fra kernereaktorer eller selskabet egen cyclotron.

Kun en del af Buchlers omsætning kunne på den anden side henføres til produktionen af radioaktive stoffer, og denne del bestod hovedsagelig af radioaktive kilder på grundlag af naturligt forekommende radioaktive stoffer, som f.eks. radium. Så der var kun tale om et sammenfald inden for et af de fire områder, hvor Amersham er aktiv, nemlig strålekilder.

8. Med hensyn til den potentielle konkurrence var Buchler ikke i stand til at udvide sin aktivitet til at omfatte de af Amersham fremstillede produkter. Buchlers radioaktive kilde, anlæg og udstyr var i vid udstrækning forældede og Buchler manglede de finansielle ressourcer, der var nødvendige for at modernisere denne del af driften. Derfor udelukk-

(1) I den offentliggjorte udgave af denne beslutning er visse tal og navne på virksomheder udeladt i medfør af bestemmelserne i artikel 21, stk. 2, i forordning nr. 17 vedrørende beskyttelse af forretningshemmeligheder.

kede oprettelsen af fællesforetagendet for Buchlers vedkommende ikke en potentiel konkurrence i betydelig udstrækning. Med hensyn til Amersham kan samarbejdet med Buchler have svækket virksomhedens interesse for at udvide aktiviteten til f.eks. at omfatte strålebeskyttelsesudstyr, men dette produkt er ikke tæt knyttet til Amersham produktion. Så sandsynligheden for ekspansion inden for dette område var ikke særlig stor.

9. Derfor er fællesforetagendets konkurrencebegrænsende påvirkning ikke særlig stor, selv om den er mærkbar.

10. Aftalerne påvirker handelen mellem medlemsstater, eftersom de blev indgået mellem et britisk og et tysk selskab og vedrører en betragtelig eksport fra Det forenede Kongerige til Forbundsrepublikken Tyskland. Før oprettelsen af fællesforetagendet, f.eks. i regnskabsåret 1969/70, androg Amershams salg i Tyskland 409 000 £. I 1980/81 var virksomhedens salg i Tyskland steget til 3,1 mio £ eller 6,7 % af markedet.

B. ANVENDELSE AF ARTIKEL 85, STK. 3

11. Aftalerne opfylder de i artikel 85, stk. 3, fastlagte kriterier.

Af de i dette afsnit og i afsnit 13 anførte grunde bidrager fællesforetagendet til at forbedre produktionen og fordelingen af varerne, eftersom det sætter Amersham i stand til at producere og markedsføre et langt større produktudbud i Tyskland end før. Radioaktive produkter kræver en højt udviklet know-how inden for fremstilling og markedsføring. Det er forgængelige produkter, som har en begrænset levetid på nogle få dage eller uger. De fleste af dem kan ikke oplagres, så der må tilvejebringes et hurtigt og effektivt system for accept og udførelse af ordrer. Desuden skal produkterne opfylde strenge nationale og internationale krav med hensyn til indpakning, etikettering, transport og oplagring. Endelig forventer kunderne, at producenten tager deres radioaktive affaldtilbage og skaffer det sikkert af vejen. På grund af disse faktorer kunne Amersham ikke længere blot benytte sig af en almindelig forhandler, eftersom en sådan forhandler ikke kunne forventes at præstere de nødvendige ydelser og investere betydelige beløb i bortskaffelse af affald. Oprettelse af fællesforetagendet løste disse problemer og satte Amersham i stand til at trænge bedre ind på markedet, således at der markedsføres et større antal produkter i Tyskland.

12. Det kan forventes, af forbrugeren får en rimelig andel af fordelen herved, eftersom det konkurrencemæssige pres — som øges ved Amershams forbedrede muligheder for at trænge ind på markedet — vil sikre, at i hvert fald en del af fordelen herved kommer forbrugeren til gode. Amersham Buchlers markedsandel på ca. 18 % af det tyske marked gør det ikke muligt for denne virksomhed at forhindre, at fordelene kommer forbrugerne til gode, især da virksomheden står over for meget stærke konkurrenter, som ... og andre med markedsandele med henholdsvis 13,5 %, 11,5 % og 11,3 %.

13. De som følge af oprettelse af fællesforetagendet opståede konkurrencebegrænsninger er nødvendige for at nå de i afsnit 11 og 12 ovenfor beskrevne mål.

Indtil det tidspunkt, hvor aftalerne blev indgået havde Amersham hovedsagelig været et statskontrolleret organ, snarere end en handelsvirksomhed. Fællesforetagendet gjorde det muligt for Amersham at komme ind på det tyske marked hurtigere og mere effektivt og med lavere omkostninger, end det ellers ville have været tilfældet, hvis virksomheden selv havde oprettet et datterselskab. Buchler havde været Amershams forhandler i Tyskland siden 1960 og havde skaffet alle de tyske kunder. Det ville have været en bekostelig affære (og måske endog have betydet betaling af store erstatningsbeløb), hvis Amersham havde afbrudt forretningsforbindelsen med Buchler og oprettet et datterselskab for selv at opbygge forbindelser til tyske købere. Buchler bidrog med en etableret salgsstyrke, produktionsfaciliteter og et godt kendskab til det tyske marked. Virksomheden havde veletablerede kontakter med kunder såsom hospitaler, industrien og forskere, og den var fuldt orienteret om disses individuelle tekniske behov: inden for denne industri skal produkter tilpasses de enkelte køberes behov. Desuden var Buchler bekendt med den tyske lovgivnings strenge krav til oplagring og håndtering af radioaktive produkter. Det ville have været vanskeligt og omkostningskrævende for Amersham at opfylde disse krav og at oprette en salgsstyrke og produktionsfaciliteter, der kan sammenlignes med Buchlers. Den tilsigtede forbedring af produktionen og distributionen kunne således ikke have været opnået på anden måde.

I dette tilfælde bidrager ikke-konkurrenceklausulen ikke til den normale ikke-konkurrence effekt, der ligger implicit i et fællesforetagende af denne slags. Den sikrer, at Amersham og Buchler ikke bringer fællesforetagendets funktion eller amortiseringen af investeringerne i fare. På den anden side er parterne ikke forhindret i at ekspandere ind på de af den anden parts produktionsområder, som ikke er omfattet af aftalerne, f.eks. kan Amersham frit påbegynde produktion af strålebeskyttelsesudstyr.

14. Aftalerne giver ikke parterne mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer. Deres markedsandel på det tyske marked er på omkring 18 %, og de kan påføres konkurrence af en række stærke selskaber (jf. pkt. 12). Til sammenligning kan det nævnes , at ..... en af Amersham Buchlers stærkeste konkurrenter, havde aktiver (i 1981) på i alt 2 063 mio $, medens Amersham Buchlers samlede aktiver beløb sig til ....., Amerham's til 87,6 mio $ og Buchlers til 17,5 mio $. I betragtning af konkurrenternes omfattende finansielle ressourcer er det ikke muligt for Amersham Buchler at udelukke konkurrencen på dette område.

På baggrund af alle disse omstændigheder vejer aftalens objektive fordele tungere end dens forholdsvis begrænsede indflydelse på konkurrencen.

C. ARTIKEL 6 OG 8 I FORORDNING NR. 17

15. I henhold til artikel 6 i forordning nr. 17 får denne beslutning virkning fra anmeldelsesdatoen, dvs. fra den 21. december 1981.

16. I betragtning af den forholdsvis stabile markedssituation og den forholdsvis begrænsede indflydelse, som oprettelsen af fællesforetagendet vil få på konkurrencevilkårene i fællesmarkedet, er der grundlag for at indrømme en fritagelse for en periode af 15 år i medfør af artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 17.

17. For at Kommissionen kan konstatere, om betingelserne for anvendelse af artikel 85, stk. 3, fortsat er opfyldt i fritagelsesperioden, skal parterne forpligtes til at underrette Kommissionen om eventuelle væsentlige ændringer af de anmeldte aftaler, om indgåelse af eventuelle nye aftaler mellem dem og om en eventuel udvidelse af deres samarbejde, jf. artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 17 —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING :

Artikel 1

I medfør af artikel 85, stk. 3, i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab erklæres bestemmelserne i artikel 85, stk. 1, uanvendelige på følgende aftaler i perioder fra den 21. december 1981 til den 20. december 1996 :

1. Amersham Buchler GmbH & Co KG's selskabskontrakt af 29. november 1974,
2. Amersham Buchler GmbH's selskabskontrakt af 18. december 1972,
3. aftalen, der er indeholdt i en kontrakt vedrørende know-how og ekspertise, indgået mellem The Radiochemical Centre Ltd, The Radiochemical Centre GmbH, Buchler & Co KG og Amersham Buchler GmbH & Co KG af 20. december 1978, og
4. eneforhandlingsaftalen mellem The Radiochemical Centre Ltd, og Amersham Buchler GmbH & Co KG af 20. december 1978.

Artikel 2

De virksomheder, som denne beslutning er rettet til, underretter omgående Kommissionen om enhver væsentlig ændring af eller tilføjelse til de anmeldte aftaler, om indgåelse af eventuelle nye aftaler mellem dem og om en eventuel udvidelse af samarbejdet mellem dem.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til følgende virksomheder :

1. Amersham International Ltd,
   White Lion Road,
   Amersham Buckinghamshire, HP7 9LL,.
   Det forenede Kongerige.

2. The Radiochemical Centre GmbH
   Gieselweg 1,
   D-3300 Braunschweig.

3. Buchler GmbH,
   Harxbütteler Straße 3,
   D-3300 Branschweig,

4. Amersham Buchler GmbH,
Gieselweg 1,
D-3300 Braunschweig.

5. Amersham Buchler GmbH & Co KG,
Gieselweg 1,
D-3300 Braunschweig.

Udfærdiget i Bruxelles, den 29. oktober 1982.

På Kommissionens vegne

Frans ANDRIESSEN

Medlem af Kommissionen